

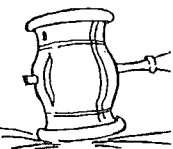
AnletsBladet

NR 1

FEBRUARI 2001

Ordföranden har ordet

Det första året på 2000-talet har gått till ända. Mycket har förändrats. Kyrkan har skiljts från staten. Dess skyldighet att "hålla ordning" på vem som föds och dör, var och när man gifter sig, har upphört. Alla har kommit in i Skattemyndighetens rullor. Där vill man rationalisera och ta bort församlingar och socknar. Släkt- och hembygdsforskare protesterar genom hembygds- och släktforskarförbund m.fl. Vad månade bli av framtiden?

1900-talet har varit de mycket stora förändringarnas tid med data och internet på topp. Människan har väl alltid undrat över utvecklingen! Har den nått sin kulmen?

Som tur är, finns nästan allt dokumenterat i våra arkiv. Hur skall framtida uppgifter bevaras? Det är ju så lätt att radera i datan.

Skattemyndigheter, företag, reklamframställare och kreditupplysning har ju våra personuppgifter som offentliga handlingar. Man kan "ta fram" vad man vill.

Det framstår allt tydligare att alla ideella föreningar, som släktforskar- och hembygdsföreningar, idrottsföreningar och pensionärsföreningar fyller ett allt större behov i samhället. **Håll föreningarna levande.**

Vårt samarbete med biblioteken ser lovande ut. Början i Hallunda Bibliotek gav mersmak. Förhoppningsvis blir föredraget den 14 feb. och släktforskarhöran den 16 maj på Hudinge Bibliotek, lika givande. Stötta styrelsens arbete, besök alla våra arrangemang.

Väl mött...

Gunnar Lindström

Öppet hus - Hallundabiblioteket

Text: Birgitta Rök

Ett ljusprygt kaffebord välkomnade både medlemmar och icke medlemmar i Hallundabiblioteket den 18 oktober -00. Vår förening höll öppet hus för att informera om släktforskning och även för att visa allehanda skäktforskarattiraler.

I anslutning till utgivningen av boken "Vägnamnen i Botkyrka" av Sven-Gunnar Broström och Lars Severin, spelade lokala TV NU in en videofilm. Den visade nu Gunnar Lindström och gav även en del klargörande kommentarer. Det enda gnället jag kan uppbringa faller helt på "det tekniska", som förorsakade lite dålig bildkvalité. Men för detta blev vi väl kompenserade när Gunnar bjöd på ett par av "sina" visor från Sörmland. Den här gången fick vi bland annat höra om drängarnas meny som bestod av brännvin och bröd, välling och kål! Folke Pettersson, föreningens expert på gamla handstilar, berättade om skriftens utveckling från 1600-talet och framåt. På overhead fick vi även se exempel på olika handstilar och de otaliga variationer som samma bokstav kunde ha. Folke berättade också mycket intressant om dåtidens krav på att kunna sin katekes. Så var det dags att börja vimla och ta del av det övriga materialet. Ett välfyllt bokbord som sträckte sej från

Elisabeth Thorsells bok "Finn din släkt!" utgiven 2000 till "Luthers lilla katekes" utgiven 1878.

På ett blädderblock presenterades, informativt och koncentrerat, släktforskningens grundpelare, d.v.s de olika kyrkoböckerna, dombok, mantalslängd, bouppteckning m.m.

Vad resultatet av forskningen kan bli visades på utställda skärmar, där det bland mycket annat fanns flera personligt utformade och välgjorda släkttavlor.

Även en monter med en liten utställning av handarbeten från Hälsingland. Där visades olika tekniker: vävning, näversöm, knyppling, virkade spetsar och broderade lakanset samt näverslörd.

Bakom detta rikliga utbud anas Göta Eriksson, som utfört ett "gediget arbete".

Man kunde också välja att slå sej ner vid en dator och bekanta sej med följande CD-romskivor, **Sveriges dödbok 1950-1999**, som innehåller persondata över cirka 4,2 miljoner avlidna personer. **Söder i våra hjärtan**, som innehåller hela Södermalms befolkning mellan 1878 och 1926, samt fotografier, kartor och artiklar om livet på söder. Svenska ortnamn, som innehåller uppgifter om drygt 410.000 ortnamn. Det är också möjligt att söka

Forts. på sid. 2

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19
147 41 Tumba. Tel: 08-530 364 77

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Gunnar Lindström, tfn 778 08 49
V.ordf. Anita Karlsson, tfn 530 333 10
Sekr. Hans Stedfeldt, tfn 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Kassör. Folke Pettersson, tfn 530 326 04
Ledamot. Bertil Nilsson, tfn 531 718 33
Suppl. Göta Eriksson, tfn 531 714 12
Suppl. Arne Svensson, tfn 531 836 59

AnletsBladet

Ansv. utg. Hans Stedfeldt, tfn 530 36477
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tfn 530 371 16
E-post: arkarma.mattsson@swipnet.se

Avgifter

Medlemsavgift 2001: 100:-
Familjemedlem: 50:-
Postgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Folke Pettersson, tfn 530 326 04

Kassören meddelar...

Nya medlemmar

Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr 4/2000 har föreningen fått en ny medlem som hälsas hjärtligt välkommen.

Annett Kraft Norsborg

Hallunda Bibliotek

ÖPPETTIDER:

Månag-Torsdag 12.00-20.00
Fredag 12.00-16.00
Lördag-Söndag 11.00-15.00

Där finns två läsapparater och möjlighet att se CD-skivorna:

Sveriges dödbok 1950-1999
Söder i våra hjärtan 1878-1926
Svenska ortnamn

Ring för tidsbeställning:
08-530 625 90

Regional samarbetsträff i Botkyrka

Text: Arne Svensson

Lördagen den 21 oktober 2000 var det Botvidsbygdens Släktforskarförenings tur att stå som värd för Regional samarbetsträff för släktforskarföreningar i östra mellansverige. BSF:s ordförande Gunnar Lindström hälsade de närvarande föreningarnas representanter välkomna till Hamra gård där mötet hölls. Arton deltagare från sex föreningar var representerade.

Carl-Göran Backgård, Södra Roslagen, rapporterade vad som hänt och planeras på släktforskarcentrum i Arninge. Fortfarande problem med försvunna mikrokort. Vid inventeringen i juni, år 2000 saknades c:a 3300 kort. I några fall saknades mikrokort för hela socknar. Problem med försvunna mikrokort finns på alla arkiv men ej i denna omfattning. Mötet rekommenderade alla föreningar att ta upp detta problem på sina möten och i sina medlems-tidningar, så att alla är medvetna om vilka problem som finns på arkiven.

Fortfarande är det långa kötider ute på Arninge. Långväga gäster kan få utökad besökstid utöver de 3 ½ timme som normalt gäller för besökande. Köproblemen kan lösas först när arkivet tilldelas tillräckligt med pengar för utbyggnad.

En fråga som är lika aktuell för alla föreningar, är hur värva nya medlemmar. Överallt görs det reklam för stödjande medlemmar till förbundet och Rötter. Dessa har ju mer medel för marknadsföring och detta kan vilseleda nybörjare att inte gå med i lokal förening, utan ansluta sig till förbundet, detta är ett stort problem som bör uppmärksammas av föreningarna.

Gustaf von Gertten framförde en uppmaning till alla föreningar att vara mer aktiva och uppmana de som börjar släktforska, att starta

med att ansluta sig till en lokal förening, och att gå en kurs i hur man släktforskar. Nästa steg bör vara att bli medlem i en lokal förening i det område man har många "anor" och det tredje steget kan vara att bli medlem i en specialförening som t.ex. DIS, GF, Smedssläktforskning etc. Allt för många nybörjare tror att man kan söka alla uppgifter via internet. Det som finns på nätet är ju en andrahandsuppgift som någon annan forskare hämtat någonstans, den som släktforskar måste själv kunna ange källan för inhämtad information.

En viktig informationsväg är att sprida broschyrer som gör läsaren nyfiken på att börja släktforska. En rekommendation till föreningarna är att öka samarbetet med Hembygdsföreningar, Bibliotek, Skolor och Pensionärsföreningar för att där öka intresset att släktforska och på så sätt knyta nya medlemmar till den lokala föreningen. Ett annat problem som togs upp under mötet var bristen på kurs- och cirkelledare som tydligen alla föreningar har. Speciellt den pedagogiska delen är viktig för att göra informationen "levande".

Vid mötet beslutades att två regionala träffar bör hållas per år.

Alla föreningar utanför regionen som vill delta skall vara välkomna. Nästa Regionala samarbetsträff kommer att anordnas av Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening lördagen den 21 april 2001.

Efter en gemensam lunch, fick deltagarna en uppskattad guidning av Gottfrid Eriksson om Hamra Gårds anläggningar och information om gårdens och Alfa Laval's utveckling under 100 år. Gottfrid förevisade även Hamra Gårds sevärda museum som speglar utvecklingen inom Alfa Laval. □

Öppet hus...forts. från sid.1

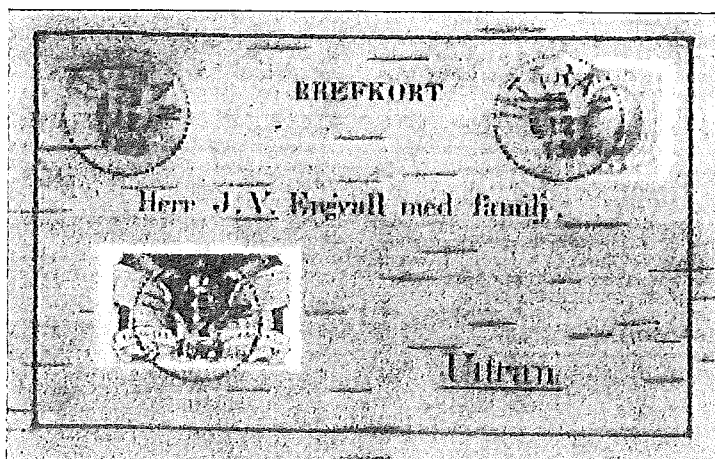
på delar av ett ortnamn. Smedskivan, som innehåller drygt 30.000 registrerade smeder. Hade man sina rötter i Botkyrka fanns dessutom samtliga mikrokort tillgängliga för läsning.

Det var en trevlig och innehållsrik kväll, som utan tvekan skulle kunna sträcka ut sej till en släktforskardag. Säkerligen blev många presumtiva

släktforskare inspirerade och bestämde sej för att "sätta spaden i jorden". Men det regniga höstvädret fick kanske en del att anse vägen till Hallunda alltför lång. Därför är den här kvällen verkligen värd att upprepas i Botvidsbygdens övriga bibliotek - för nog var det behagligt att vara Norsborgsbo och efter endast en kort promenad befinna sej i sitt tjäll. □

Uttran-historia på en bit björknäver

Saxat ur frimärkstidning. Text: Paul Gustafsson

Det förekom ibland när förra seklet var ungt att man tillverkade egna brevkort genom att skära till en bit björknäver i det gängse brevkortsformatet 9x14 cm. Om baksidan försågs med en teckning blev resultatet ett vykort. Detta är ett ovanligt vackert sådant. Kortet är avstämplat juldagen 1909 vid Uttrans poststation som öppnades den 1 oktober samma år i Uttrans järnvägsstation som blivit färdig 1908. Man var noga med stämplingen på den nya poststationen. Utöver vacker makulering av frimärket finns här både sidostämpel och ett prydligt stämplat välgörenhetsmärke med Victor Andréns ängel, utgivet av Nationalföreningen mot tuberkulos just till denna jul- och nyårshelg. Man kan gott säga att välgörenhetsmärket har stark lokal anknytning, eftersom beslut om byggande av Stockholms stads sanatorium Söderby i Uttran tagits 1906 och de första patienterna togs emot 1910.

Kortet är adresserat till J.V. Engvall i Uttran och på baksidan har grannen på villa Solliden skickligt ritat en tomtkarta över Uttrans villastad 1907-1909 som flerfärgsillustration till julhälsningen.

Jag blev naturligtvis mycket glad då jag fick tillfälle att förvärva detta unika handgjorda vykort, som jag betraktar som ett litet konstverk. Det gäller såväl adressidans komposition som baksidans vackra text och karta i sex färger. Visst blev jag nyfiken på vem som kunde ha tillverkat kortet och vem mottagaren var, särskilt som en modern karta över villaområdet visar att en av vägarna heter Engwalls väg.

Det var inte svårt att få den nyfiken-

heten stillad och att dessutom er-hålla en del annan intressant information. De trevliga damerna i Kommunhuset i Tumba tipsade mig genast om boken "Möten med Uttran", utgiven av Botkyrka kultur-nämnd 1991. Där fick jag veta att grosshandlare Ernst W Engvall i Gävle var stor markägare i trakten och att han 1907 sålde Malmsjö gård med Ensta och 75 hektar mark till prins Oscar Bernadotte, men han behöll bl.a Sköndal, som området för det framtida Uttrans Villastad först hette. Brodern Josef W Engvall, som var delägare och medverkade i tomtförsäljningen, fick den 25 april 1907 lagfart avseende avstyckning av Sköndal. Den planerades om-gående av stadskartografen Jonas Hilding, som på så sätt blev samhällets verkliga grundare.

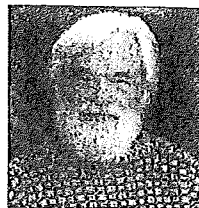
Sedan järnvägsstationen byggts 1908 kallades hela samhället för Uttran, och Sköndal namnändrades till Uttrans Villastad. Järnvägsstationen, som behövdes för kommunikation till sjukhuset som var under uppförande, blev en billig affär för Stockholms stad som bara behövde betala 2/3 av kostnaden. Resten stod Engvall för!

Det var redan från början bestämt att villastaden skulle bli ett slags "nytt Djursholm" med stora hus och väl tilltagna trädgårdstomter. Och så blev det. 15 pionjärfamiljer byggde stora hus och de flesta blev färdiga 1909-11, men några tidigare. Dessa 15 familjer, bland dem Hildings och Engvalls, bildade 1917 Uttrans Fastighetsägareförening, UFF. I dag har flera vägar i villastaden namn efter pionjäreterna.

Forts. på sid. 4

KALENDARIVM

14/2 kl. 19.00 Medlemsmöte...

som är förlagt till Huddinge Bibliotek, Kommunalvägen 28.

Vi kommer att få höra ett föredrag av den från radio och TV kände folklivsforskaren Ebbe Schön, i ämnet "Tänkt, trott och trollat".

29/3 kl. 19.00 Årsmöte.

Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba. Läraren, traditionsforskaren, musikern och sångerskan Barbro Tellman berättar, spelar och sjunger gamla sånger. Sedvanliga årsmötesförhandlingar. Kallelse tillsammans med valberedningens förslag och verksamhetsberättelse kommer att publiceras i nästa nummer av AnletsBladet.

25/4 kl. 19.00 Medlemsmöte

Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba. Ragnar Fornö, Uppsala, kommer att berätta om Domböcker (allmänt).

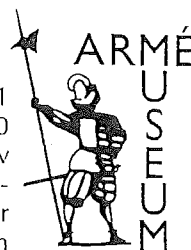
16/5 kl. 19.00 Medlemsmöte.

Temakväll med information om släktforskning på Huddinge Bibliotek. Mer information i nästa nummer av AnletsBladet.

BSF:s styrelsemöten

Onsdagarna 21/2, 4/4, 9/5 i Broängsgården i Tumba kl. 19.00.

Besök på

Tisdagen den 21 november 2000 besökte 11 av föreningens medlemmar det efter ombyggnad nyligen

öppnade Armémuseet i Stockholm. Synd att inte fler av föreningens medlemmar hade hörsammat vår inbjudan.

Med Patrik Höglund från museet som mycket kunnig guide vandrade vi runt på de tre våningsplanen och kunde följa Sveriges krigiska och militära historia från vikingatid och till nutid. Museet är verkligen värt ett besök. □

Hans Stedfeldt

LITE BLANDAT

"Släktforskarna och Krigsarkivet"

Det är titeln på en ny vägvisare och uppslagsbok till de militära källorna och även vad som är mikrofilm, så att också forskare utanför stockholmsområdet kan ta del av handlingarna.

Boken kan köpas för 66 kronor från SSGF (pg 261658-9, Chris Henning, Luntmakarg. 63, 2tr, 113 58 Stockholm). Även Krigsarkivet, Riksarkivet och SVAR (exp.avg. tillkommer) säljer boken.

Källa: *AnRopet 2000:5*

Produkter på CD

Personregister över Bouppteckningar Uppsala län och delar av Stockholms län finns nu på CD-rom. Sök-databasen innehåller ca 123.000 poster. I de fall bouppteckningsserierna är filmade finns uppgift från SVAR-katalogen om vilka mikro-kort-volymer som finns för varje häradsrätt, men på alla häradsrätter finns material från den äldsta bevarade bouppteckningen fram till åtminstone 1883. Originalbouppteckningarna förvaras på Uppsala landsarkiv, men en stor del av bouppteckningarna före 1860 finns mikrofilmade och kan därmed beställas från SVAR.

Priset för skivan är 250:- och den kan köpas genom SVAR:s kundtjänst eller internetbokhandeln och genom Landsarkivet i Uppsala.

Övriga intressanta CD

- Att söka sina rötter.
- CD-NAD 98 Nationell Arkivdatabas
- Födda-Vigde-Döda i Ådalen.
- Vadstena 1834 - när koleran satte spår i källorna.

Systemkrav: Windows 95/98 el. NT
Mer om innehållet på dessa CD finns på: www.svarbokhandel.ra.se

Domböcker på mikro-kort

Nya domböcker på mikro-kort: Gävleborgs län, tidigare i år (2000) blev Västernorrland, Västerbotten och Norrbottens län färdiga.

I domstolsmaterialet kan man stöta på de riktiga pärlorna. Det är inte bara brott som kan studeras i dessa källor utan även ägo- och arvsvister samt fastighetsaffärer. Viktiga är också bouppteckningar, som är en rik källa när man vill studera gångna tiders liv och samhällen. På mikro-kort finns domböcker för följande län klara:

SSA: Stockholms stad och län.

Uppsala landsarkiv: Uppsala, Södermanland, Örebro, Västmanland och Kopparbergs län.

Vadstena landsarkiv: Östergötland, Jönköping, Kronoberg och Kalmar län.

Malmö stadsarkiv: Malmö stad.

Göteborgs landsarkiv: Göteborg och Bohus, Älvsborg, Skaraborg.

Värmlandsarkiv: Värmlands län.

Härnösands landsarkiv: Gävleborg, Västernorrland, Västerbotten och Norrbottens län.

Svea och Göta hovrätter

Beställ från SVAR:s kundtjänst!

Källa: *Nytt material från SVAR*

Uttran-historia...forts. fr. sid 3

När kortet skrevs före julen 1909 bodde Hilding och Engvall redan i villastaden. Jonas Hilding bodde på Solliden, det som i dag är Hildings väg 2 i nordvästra hörnet av området. Hans hus på den vackra strandtomten är enligt länsarkitekten "av omistligt arkitektoniskt värde" och byggt i en stil som han kallar "jugendbarock", vad det nu kan betyda. Jonas Hilding var förutom stadskartograf politiskt verksam som folkpartist. Han skröt gärna med att han var en ivrig vinterbadare. De kartor han ritade ansågs av många som rena konstverk. Hans hus bebos fortfarande av släkten Hilding.

Josef Engvall bodde i den stora villan Uttrans gård, som stod helt färdig först 1910. Den byggdes på en jättetomt mellan sjön Uttran och Segersjön. Man hade en betagande utsikt över den kräfriska delen av sjön Uttran, som kallas Utterkalven. När Engvall så småningom flyttat till Stocksund blev Uttrans gård 1930 konvalescenthem. Samma år avled Josef Engvall. Han och brodern Ernst var söner till Victor Th Engvall som 1853 grundade det grosshandelsföretag i Gävle, som senare blev så känt för sina kafferosterier och varunamnet Gevalia, det latinska ordet för Gävle.

Josefs syster Ester var gift med löjtnanten och skulptören Johan Runer, som 1910 byggde Rungården vid nuvarande Runers väg, strax öster om Hildings väg. □

Gamla handstilar

Vi har planerat att starta en studiecirkel för nybörjare i "Gamla handstilar" (16-1700-tal).

Ledare för studiecirkeln blir Folke Pettersson. Kursen är tänkt att vara på torsdagkvällar.

Vi väntar oss ett tiotal deltagare, så anmäl ditt intresse till:

Folke Pettersson, 530 326 04 eller
Gunnar Lindström, 778 08 49.

AnletsBladet söker medförfattare!

Vi behöver material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser sk. "fynd" under forskningen m.m. Vassa pennan och skriv - tidningen är till för Dig! □

Redaktörerna

Ang. Tumba Bibliotek

Konsthallen i Tumba Centrum skall flytta upp en våning och placeras i lokaler intill biblioteket. Även bibliotekets nuvarande barnavdelning tas i anspråk av konsthallen.

Biblioteket skall därför byggas om med start i februari innevarande år. Ombyggnaden kommer att ta ungefär tio månader och beräknas vara klar i december 2001.

Botkyrkarummet, som bl.a används av släktforskarna skall bort. I stället får släktforskarna ett särskilt rum med läsapparater, och litteratur om släktforskning etc. Rummet kommer att vara låst och nyckel tillhandahålls vid utlåningsdisken.

Biblioteket kommer att vara stängt vecka 7 samt under tiden september-november. □

- SLÄKTREGISTER -

Fattigdom och Ringhet
födde Flit och Omtanke.
Flit och Omtanke födde
Wälmåga och Oberoende.
Wälmåga och Oberoende födde
Rikedom och Överflöd.
Rikedom och Överflöd födde
Lättja och Slöseri.
Lättja och Slöseri födde
Bedrägeri och Skuld.
Bedrägeri och Skuld födde
Fattigdom och Ringhet.
Så gick det med den släkten!

Ur Västmanlands Läns Tidnings jubileumstidning i samband med 125-års jubileet saxas ovanstående notis.